HAKKEN naar de OVERKANT

Ellinor in een ruige Vuurschepen Race

Wat Pinksteren is voor de North Sea Regatta is Hemelvaartsdag voor de Vuurschepen Race. Dit jaar kwamen er vijftig jachten aan de start van Nederlands meest populaire langeafstandsrace. Dinsdagavond stapte Ruud Kattenberg aan boord van de Swan 55 Ellinor voor de dit keer wel heel erg onstuimige 110 mijl naar Harwich. Het relaas van een niet-wedstrijdzeiler...

VIDEO

foto:© Ronald Koelink/foto-nautiek.nl

TEKST **RUUD KATTENBERG**

Dat de bemanning elkaar niet kent, verhindert niet dat er volop wordt gemaild. En al dagenlang heeft alles met het onderwerp 'Vuurschepenrace', maar één thema: de weersverwachtingen voor de 110 mijl tussen Scheveningen en Harwich. Het is duidelijk dat de race geen tocht wordt om naar uit te kijken. Meteorologen en computermodellen buigen zich alleen nog slechts over de vraag of het 25 of 35 knopen wordt. Of misschien nog wel meer... En over minutieuze variaties in de windrichting, maar steevast met noordwest als uitgangspunt. Hakken naar de overkant...

WISSELEN

foto:© Zilt Magazine

Dinsdagmiddag stap ik aan boord van de *Ellinor*, de prachtige klassieke Swan 55 van Cees van Nes en Petra Kraayeveld. Een voor een arriveren de andere drie opstappers, we zien elkaar voor het eerst. Aan ervaring ontbreekt het niet. David en Marc compenseren ruimschoots mijn gebrek aan wedstrijdervaring en catzeiler Marleen neemt ook haar vele zeemijlen als stuurman op de koopvaardij mee. In de mails werd al stevig gediscussieerd over de optimale zeilvoering. Het rolsysteem dwingt tot keuzes voor de start. Onderweg wisselen is, zeker in de nacht op

een onbekende boot, geen goede optie. Twee uur voor de start hakt Cees de knoop definitief door. We vervangen de grote genua door de kleinere kluiver. In de zonnige jachthaven en de luwte van de nieuwbouw blijven we twijfelen. Is het toch niet te weinig zeil?

BAKBOORD

foto:© Zilt Magazine

De briefing brengt weinig nieuws, anders dan de mededeling dat *HMS Snellius* afhaakt als startschip. De marine vindt de haveningang toch wat te risicovol in NW 7. Misschien toch niet zo gek die kluiver...

Inderdaad is de wind hard en de zee hol. Maar zolang de schoten niet snaarstrak staan, valt het buiten eigenlijk wel mee. Veel van onze kleinere concurrenten zetten direct een eerste rif, maar onze boot is onder volledig grootzeil nog perfect onder controle. Cees verdeelt de taken en neemt de startprocedure door. “Over bakboord en dicht langs het startschip...” “Jongens, dat gaat niet goed met die onderlijkstrekker!” Tegelijkertijd kijken zes paar ogen naar het uiteinde van de giek. De 12 mm rvs-pin die de schoothoek in zijn kar fixeert heeft zich los weten te werken en is nu compleet verbogen. Vrijwel gelijktijdig klinkt het tien minuten signaal. Dan pas blijkt hoe hard het waait en hoe ongemakkelijk de zee is.

foto:© Cees van Nes

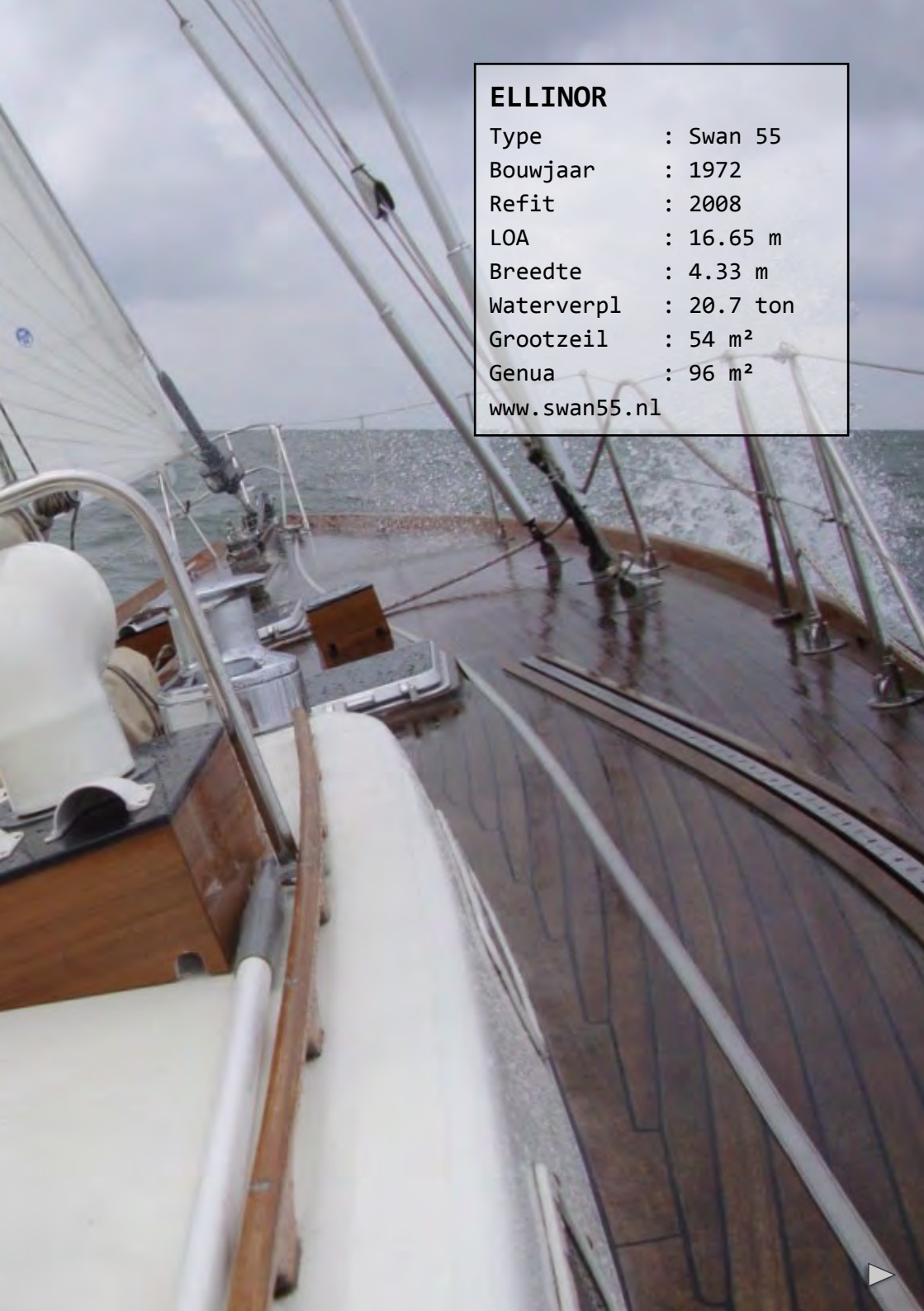

ELLINOR

Type	: Swan 55
Bouwjaar	: 1972
Refit	: 2008
LOA	: 16.65 m
Breedte	: 4.33 m
Waterverpl	: 20.7 ton
Grootzeil	: 54 m²
Genua	: 96 m²

www.swan55.nl

Na minutenlang gevaarlijk balanceren op de rand van de kuip stellen we vast dat reparatie niets gaat worden.
“Dan maar een eerste rif...”
Precies op het schot bereiken we toch nog de startlijn. Niet zoals gepland bij het startschip, maar bij de boei, en over stuurboord. Omdat alle boten hun positie naar de website van de North Sea Regatta sturen, is de start live op het internet te volgen.
Vertwijfeld proberen onze supporters aan de wal deze bijzondere tactiek te begrijpen. ‘Wat is ook weer precies het voordeel om 25 boten over bakboord voor te laten gaan?’ Ze komen er niet uit...

COMFORTKLASSE

foto:© Zilt Magazine

Dicht opeen gepakt zit iedereen in de kuip, rustig inslingeren en je weg vinden op een vreemde boot is er niet bij. Het gehannes met de onderlijkstrekker en de ongelukkige start hebben de toch al dunne boordroutine geen goed gedaan. En nu de schoten zo strak staan als ze kunnen, helpen de condities daar ook niet bij. Bovendien komt de thermometer al snel niet meer boven de tien graden. In stilte vervloek ik mijn optimisme

dat ik het fleece onderpak ook wel op zee zou kunnen aantrekken. Ik had beter moeten weten... Het uittrekken van drie lagen om er vervolgens weer vier aan te moeten trekken was een volstrekt belachelijk idee.

Het mag dan weinig comfortabel zijn, klagen is decadent als je de situatie op anderen boten ziet.

foto:© Zilt Magazine

Afgezien van een enkele kromme golf ploegt onze 25 ton zware klassieker opvallend soepel door de golven. Overal om ons heen zitten mannen en vrouwen in de reling, als willige slachtoffers voor elke volgende plens zeewater. En 100 mijl later zitten ze er nog steeds...

ZIEK

Als om negen uur het afgesproken wachtschema ingaat, wil eigenlijk niemand naar beneden, uit vrees voor zeeziekte. Omdat die aandoening altijd aan mij voorbijging, neem ik zonder aarzelen wel afscheid van vocht en kou. ‘Dan ga ik wel een paar uurtjes liggen’.

Beneden is het een flinke chaos. De inhoud van alle zeiltassen is door elkaar geschud als een spel speelkaarten voorafgaand aan een pokertoernooi en daar tussen-

foto:© Cees van Nes

door liggen de kussens die ooit bedoeld waren als banken en bedden. En als je daarbij niet direct de plek van de handgrepen vindt, is het interieur van een 55-voeter behoorlijk groter dan je zou willen. Wijs geworden door eerdere onzachte landingen kies ik voor de enige slaapplaats waar je niet uit kan vallen: de harde vloer.

Tweeëneenhalf uur later word ik gewekt. Een flink deel van de bemanning is ten prooi gevallen aan zeeziekte. De condities zijn zo mogelijk nog

heftiger dan een paar uur geleden en van de beloofde windafname is nog helemaal niets te merken. De windmeter meet 32 knopen over dek, met flinke uitschieters in de vlagen. Nog wat duf zoek ik beschutting onder de buiskap. Het ongemakkelijk gevoel kan ik niet goed thuisbrengen. Even later krijg ik het antwoord. Wat vele tienduizenden zeemijlen niet voor elkaar kreeg, lukt deze wedstrijd op de Noordzee toch: Overgeven brengt verrassend snel opluchting.

VLAAG

Zelfs tegen de donkere hemel tekent de wolkenband zich duidelijk af. “Volgens mij komt daar weer een trogje aan,” test Cees opgewekt zijn meteorologische kennis. Binnen een minuut bewijst de volgende vlaag direct zijn gelijk. Veel sneller en heftiger dan verwacht, maar Ellinor laat het gelaten over zich heen komen. Het water staat tot aan de kuiprand; de boot ploegt onverstoorbaar verder. Lang leve die kluiver en het eerste rif... Benedendeks blijft het stil. In verschillende stadia van zeeziekte is iedereen te blij met zijn geïmproviseerde slaapplek om zich door het rumoer te laten storen. Als de kuip een voltreffer van vele honderden liters ijskoud water krijgt, moet uiteindelijk ook Cees zich gewonnen geven. Doodziek verdwijnt ook hij druipend onderdek.

Niet alleen de bemanning lijdt onder al dat geweld, ook de navigatie is het slachtoffer. De pas geïnstalleerde software is voor iedereen onbekend en er is weinig dat uitnodigt om je daar eens een uurtje in te verdiepen. Het gevolg is dat we de beide tonnen halverwege de oversteek wel heel erg ruim ronden. Dat is niet onoverkomelijk, want die extra hoogte kunnen we op weg naar de Shipwash boei maar al te goed kunnen gebruiken. Helaas winnen vermoeidheid en de opluchting om de schoten een fractie te kunnen vieren het van het inzicht dat het tij nog moet kenteren.

foto:© Zilt Magazine

LAND IN ZICHT

Dus komen we veel te laag uit en moeten we overstag om niet in het windpark voor de Engelse kust te verzeilen. Met het licht worden is de wind snel afgenomen en leveren we te veel snelheid in. De kluiver vervangen we door de grote genua en met wat improviseren kan ook het hele grootzeil weer gezet worden. Ieder op hun beurt melden zes telefoons dat er land in zicht is: 'Welkom bij Vodafone Engeland...'. Hoe liggen we in het veld? Zonder al te veel verwachting checken we de positiepagina op het internet. Veertiende in ORC 2? Niet goed dus...
De stroom die de eerste boten nog mee hadden, staat nu hard tegen en doet de laatste hoop op een top tien plek definitief vervliegen. Niemand maakt zich er echt druk om, er wordt weer gegeten, gedronken en gelachen.

Rond een uur of vier meren we af bij de Royal Harwich Yacht Club. Minder dan anderhalve dag voor we als deelnemer aan de North Sea Race weer terug zullen gaan. Maar nu eerst een biertje en wat slaap inhalen...